

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ POLSKA ZIELONA SIEĆ

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2018

Działalność Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w roku 2018 była realizowana w ramach następujących programów tematycznych:

1. Program Dla klimatu
2. Program Akcja dla Globalnego Południa
3. Program „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”

1. PROGRAM DLA KLIMATU

Zmiany klimatu są jednym z najpoważniejszych problemów współczesnego świata. Celem Programu jest kompleksowe zaangażowanie polskiego społeczeństwa oraz rządzących do podjęcia stanowczych, konkretnych i długofalowych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu oraz przystosowania się do ich skutków. Najważniejsze obszary działania to aktywny udział w kształtowaniu polityki klimatycznej i energetycznej Polski, rozwijanie szerokiej, międzysektorowej współpracy z partnerami społecznymi, samorządowymi, naukowymi i eksperckimi oraz edukacja i aktywizacja polskiego społeczeństwa w tym zakresie.

Więcej Niż Energia

– ruch społeczny i kampania na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce

Celem kampanii Więcej Niż Energia (WNE) jest wspieranie rozwoju energetyki obywatelskiej, prowadzenie działań rzeczniczych i informacyjnych w celu zwiększenia obecności tego zagadnienia w debacie publicznej oraz stworzenie szerokiego społecznego poparcia dla idei energetyki obywatelskiej. Projekt ma też na celu stworzenie i promocję dobrych rozwiązań prawnych w zakresie wykorzystania potencjału odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Polsce.

Partnerzy

150 partnerów instytucjonalnych WNE, w tym samorządy, instytucje naukowe, organizacje branżowe. Koordynacja działań Kampanii prowadzona jest w ramach Sekretariatu, który tworzą oprócz Polskiej Zielonej Sieci również: ClientEarth – Prawnicy dla Ziemi, Greenpeace Polska, WWF Polska

Działania

Nawiązano kontakty z wszystkimi Urzędami Marszałkowskimi, przekazując zaproszenia do Ruchu Więcej Niż Energia oraz publikację, wydaną w ramach działalności Ruchu pt.: „Efektywność energetyczna dla obywateli. Działania dla Dobrej Energii”.

- W 2018 roku do ruchu WNE przystąpił kolejny strategiczny partner - **województwo śląskie**. Uroczyste podpisanie porozumienia zorganizowane zostało w Katowicach w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego. W wydarzeniu oraz towarzyszącej mu konferencji prasowej wzięło udział ok. **15** osób w tym prezydenci i wiceprezydenci Chorzowa, Sosnowca, Zabrze oraz burmistrzynie Radlina.
- Zorganizowano **ogólnopolską akcję przedwyborczą** pn. “Popieram energetykę obywatelską!” skierowaną do kandydatów w wyborach samorządowych. Kandydaci deklarowali swoje poparcie dla rozwoju energetyki

obywatelskiej podpisując deklarację zamieszczoną na dedykowanej tej akcji stronie internetowej <http://wyborysamorzadowe.wiecejnizenergia.pl/>. Spośród **165** kandydatów, którzy wzięli udział w akcji, mandat uzyskało **20** stając się grupą *Pionierów Energetyki Obywatelskiej* - samorządowców rozumiejących i popierających ideę energetyki obywatelskiej. Na potrzeby Akcji stworzono dedykowaną stronę internetową, która w okresie jej trwania zanotowała ponad **11.000** odsłon. Akcja wybrzmiała również w mediach - poświęcono jej **70** artykułów i wzmianek (prasa drukowana, radio, telewizja, portale internetowe)

- Podczas samorządowej kampanii wyborczej zorganizowano **debatę kandydatów** na urząd Prezydenta Miasta Rybnika, jednego z najbardziej zanieczyszczonych miast w Polsce. Debata odbyła się 2 października 2018, a jej tematem była transformacja energetyczna w kontekście walki ze smogiem i rozwoju energetyki obywatelskiej. W wydarzeniu udział wzięło wszystkich **6** kandydatów startujących w wyborach, którzy odpowiadali na pytania prowadzącej debatę Pani redaktor Ewy Podolskiej oraz pytania z sali wypełnionej przez **120** osobową publiczność. Debatę relacjonowały media lokalne i regionalne.
- W trakcie trwania 24. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w Katowicach (COP24) zorganizowano **warsztaty dla Pionierów Energetyki Obywatelskiej** z udziałem Rzecznika Praw Obywatelskich pana Adama Bodnara oraz członków ruchu Więcej Niż Energia. Warsztaty odbyły się 7 grudnia 2018r. w Climate Hub w Katowicach. Nowo wybrani samorządowcy dyskutowali i pracowali metodami interaktywnymi nad zagadnieniem szans i przeszkód w transformacji polskiej energetyki w kierunku modelu obywatelskiego opartego na efektywności energetycznej i źródłach odnawialnych. W wydarzeniu aktywny udział wzięło ok. **20** zaproszonych uczestników oraz kilkadziesiąt osób obserwujących przebieg wydarzenia.

Przedstawiciele ruchu Więcej Niż Energia brali również aktywny udział w innych przedsięwzięciach, promując ideę energetyki obywatelskiej oraz kampanię WNE. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

1. Seminarium "Dobre praktyki w walce z ubóstwem energetycznym" (Warszawa, styczeń 2018)
2. Konferencja Walka ze smogiem - od hasła do efektów (Warszawa, styczeń 2018)
3. Konferencja Polityka publiczna wobec ubóstwa energetycznego. Propozycje rozwiązań i korzyści społeczne (Warszawa, styczeń 2018)
4. Warsztat Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii (Warszawa, luty 2018)
5. Konferencja Dobra Energia (Lublin, marzec 2018)
6. Konferencja Konsultacje publiczne projektu nowelizacji ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Warszawa, maj 2018, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii)
7. Międzynarodowa konferencja dot. efektywności energetycznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej - C4E Energy Efficiency Forum (Serock, czerwiec 2018)
8. Konferencja Kongres Regionów (Wrocław, czerwiec 2018)
9. Seminarium na temat ubóstwa energetycznego (Warszawa, czerwiec 2018, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii)
10. Konferencja Miasta Progresywne: Globalnie o klimacie (Warszawa, listopad 2018)
11. Konferencja i warsztaty Smart Lab - Zielone Laboratorium Idei (Katowice, grudzień 2018)

Działania rzecznicze

Przedstawiciele WNE angażowali się w monitorowanie procesów legislacyjnych oraz działań poszczególnych krajowych i unijnych instytucji, dotyczących sfery energetyki obywatelskiej. Przygotowano następujące listy i stanowiska:

- List do ministra spraw zagranicznych Jacka Czaputowicza w sprawie lepszego uwzględnienia ochrony klimatu w kolejnej perspektywie budżetowej UE
- List do Jean-Claude Junckera w sprawie lepszego uwzględnienia ochrony klimatu w kolejnej perspektywie budżetowej UE
- Stanowisko i opinia nt. projektu krajowego Programu StopSmog
- Stanowisko i opinia do projektów regulacji dot. wymagań jakościowych dla paliw stałych (paliw węglowych dla gospodarstw domowych)
- Stanowisko i opinia nt. projektu ulgi podatkowej na termomodernizację w ramach konsultacji projektu krajowego programu „Czyste powietrze”

W 2018 roku do wszystkich członków Więcej Niż Energia rozesłano 9 newsletterów. Jednocześnie o **373** zwiększyła się liczba osób obserwujących profil PZS na portalu Twitter, a o **216** - liczba osób obserwujących profil prowadzony przez PZS na portalu Facebook. Ruch Więcej Niż Energia zwiększył swoją rozpoznawalność i umocnił swój status największej społecznej kolacji na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce, a także strony w debacie dotyczącej transformacji energetycznej. Działania prowadzone w ramach Kampanii są odbierane pozytywnie przez szerokie grono interesariuszy. Walka ze smogiem i ubóstwem energetycznym staje się coraz ważniejszym i coraz bardziej medialnym elementem debaty publicznej.

Analizując aktywność medialną w 2018 roku oraz zasięgi poszczególnych mediów można oceniać zakres oddziaływania medialnego Ruchu na około **1 milion** odbiorców. Jako odbiorców instytucjonalnych należy wskazać zarówno członków ruchu WNE jak również innych niż osoby fizyczne odbiorców treści w mediach społecznościowych oraz wydarzeniach, w których aktywny udział brali przedstawiciele WNE, w tym również przedstawiciele resortów i instytucji publicznych - szacunkowo około **250** odbiorców.

Źródło finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna,
Europejska Inicjatywa Klimatyczna (European Climate Initiative - EUKI)

Koordynatorzy: Paweł Sulima, Joanna Furmaga

Projekt „Partnerstwo na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce

Cel: Zapewnienie lepszej efektywności działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej

Partnerzy: grupa kilkunastu organizacji ekologicznych współpracujących na rzecz transformacji energetycznej Polski (m.in. WWF Polska, Greenpeace Polska, ClientEarth Poland, Towarzystwo na rzecz Ziemi, Frank Bold, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Eko-Unia)

Działania: W 2018 roku Polska Zielona Sieć kontynuowała wspieranie działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej. Zorganizowane zostały trzy spotkania organizacji pozarządowych mające na celu wymianę doświadczeń i wiedzy oraz pogłębienie współpracy i koordynację działań różnych partnerów społecznych zaangażowanych w promowanie alternatywnej polityki energetycznej. Polityka ta polega na odchodzeniu od węgla jako głównego surowca energetycznego Polski na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej, a także promowaniu działań związanych z tzw. sprawiedliwą transformacją terenów górniczych. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele kilkunastu polskich i europejskich organizacji pozarządowych specjalizujących się w tematyce energetyczno-klimatycznej. Rezultatem spotkań była lepsza współpraca organizacji pozarządowych na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce.

W pierwszej połowie 2018 r. zostały zorganizowane **warsztaty komunikacyjne** dla członków i członkiń NGO. Jesienią 2018 PZS przygotowała dwudniowy **webinar** przygotowujący do COP24 międzynarodowych partnerów wybierających się na szczyt do Katowic; w każdym z nich wzięło średnio **30** osób. Delegacja PZS była również obecna na **audiencji u papieża Franciszka** z okazji 3-lecia wydania Encykliki Laudato Si.

Bardzo wiele działań było podejmowanych przed i podczas szczytu klimatycznego **COP24** m.in. udział przedstawicieli PZS w konferencji zorganizowanej przez urząd marszałkowski woj. śląskiego nt. czystego powietrza oraz poprowadzenie debaty nt. kryzysu klimatycznego z udziałem min środowiska Watykanu oraz pielgrzymów, którzy przybyli pieszo do Katowic aż z Rzymu, a także poprowadzenie dyskusji o wyzwaniach COP24 z byłym ministrem środowiska i prezydentem COP19 - Marcinem Korolcem.

W ramach działań podejmowana była również praca z mediami, której celem był wzrost świadomości dotyczącej polityki klimatycznej, inwestycji w paliwa kopalne oraz skutków finansowych i zdrowotnych wynikających ze spalania paliw kopalnych. Szczególnie w roku szczytu klimatycznego COP24 w Katowicach. Nasze działania zaowocowały ponad 70 publikacjami w mediach regionalnych i ogólnopolskich. PZS zapewniała również koordynację działań polskich organizacji z ich europejskimi odpowiednikami, utrzymując z nimi stały kontakt. W ramach współpracy promowano w Polsce międzynarodowe raporty dotyczące zagadnień:

- polska premiera raportu "**Boom&Bust 2018** tracking the global coal energy pipeline"
- polska premiera raportu "**The last Gasp**" nt. kosztów społecznych energetyki węglowej
- list przekazany ministrowi spraw zagranicznych Jackowi Czaputowiczowi i pozostałym ministrom spraw zagranicznych państw UE z apelem o wypracowanie budżetu w takim kształcie, który umożliwi osiągnięcie celów Porozumienia Paryskiego i tzw. celów zrównoważonego rozwoju przyjętych przez ONZ.

W ubiegłym roku kontynuowano pracę z mediami, mającą na celu przekonanie polskiej opinii publicznej o korzyściach płynących z rozwoju gospodarki niskowęglowej, opartej na odnawialnych źródłach energii i efektywności energetycznej. W tym celu PZS prowadziła działania w mediach społecznościowych, w tym współprowadząc grupę na portalu Facebook „Dla Klimatu” (ok. 2,2 tys. członków) oraz prowadząc konto na Twitterze (**15–40 tys. impresji miesięcznie**).

Liczba odbiorców - osoby fizyczne: **50** osób odbiorców działań bezpośrednich, ok. **500 tys.** osób odbiorców działań medialnych

Liczba odbiorców – osoby prawne: **50** organizacji pozarządowych polskich i zagranicznych.

Źródła finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna

Koordynatorzy: Magdalena Bartecka, Joanna Furmaga

Projekt „Sprawiedliwej Transformacji regionów górniczych”

Cel: Promowanie modelu transformacji energetycznej opartej na dialogu wszystkich interesariuszy, w poszukiwaniu rozwiązań, które będą bezpieczne dla klimatu i środowiska oraz pracowników sektorów wydobywczych oraz lokalnych społeczności.

Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, samorządy regionów opartych na węglu, związki zawodowe, jednostki badawcze i uniwersytety, parki technologiczne, organizacje pracodawców oraz stowarzyszenia branżowe, Komisja Europejska, eksperci i akademicy

Działania:

W 2018 roku Polska Zielona Sieć poświęciła dużo uwagi promowaniu działań związanych z tzw. sprawiedliwą transformacją terenów górniczych. Wiele działań miało na celu zbudowanie sieci kontaktów lokalnych, wspieranie inicjatyw odbywających się w regionach górniczych oraz transponowanie ich na poziom unijny.

Unia Europejska:

- udział w spotkaniach w ramach inicjatywy Komisji Europejskiej na rzecz regionów węglowych tzw. **Platformy Węglowej**: udział w spotkaniach roboczych oraz w spotkaniach polskiego country teamu
- współpraca z zagranicznymi NGO w obszarze sprawiedliwej transformacji (wspólne stanowiska, wysyłanie listów do komisji europejskiej, wspólna koordynacja działań)

Śląsk (wybrane):

Na co dzień PZS współpracuje z szerokim gronem osób zaangażowanych w proces sprawiedliwej transformacji: z mieszkańcami Śląska, lokalnymi organizacjami pozarządowymi, z samorządami i związkami zawodowymi. W pierwszej połowie roku PZS organizowała pierwszą **debatę na temat sprawiedliwej transformacji Śląska** wspólnie z katowickim stowarzyszeniem „BoMiasto”. W ramach działań podejmowana była również praca z mediami, której celem był wzrost świadomości dotyczący potrzeb lokalnych społeczności związanych ze sprawiedliwą transformacją. PZS udzieliła także **wsparcia komunikacyjnego społecznościom protestującym przeciwko powstawaniu nowych kopalń**. Działania te zaowocowały ponad 25 publikacjami w mediach regionalnych i ogólnopolskich.

Przedstawiciele PZS podzielili się doświadczeniem podczas **warsztatu organizowanego przez WWF Polska na temat scenariuszy sprawiedliwej transformacji Śląska**, dzięki czemu nawiązano wiele cennych relacji z interesariuszami m.in. ze związkami zawodowymi. W sierpniu, przedstawicielka PZS uzyskała możliwość wygłoszenia prezentacji w ramach konferencji związków zawodowych „**Spoleczny pre_cop24**”. Kontynuacją tego wystąpienia, była prezentacja na wydarzeniu związków zawodowych w polskim pawilonie na COP24 na temat chrześcijańskich i solidarnościowych inspiracji dla sprawiedliwej transformacji.

PZS brała udział w przygotowaniu **wizyt studyjnych na Śląsku** zagranicznych dziennikarzy oraz burmistrzów z regionu CEE nt. sprawiedliwej transformacji przed COP24. W ramach szczytu klimatycznego, przedstawicielki PZS brały udział w **debatach nt. sprawiedliwej transformacji** organizowanych

- przez organizację Franciscans Internationals,
- przez Climate Strategies, IBS i Główny Instytut Górnictwa
- podczas Klimatycznego Festiwalu Filmowego Polityki Insight

Wielkopolska (wybrane):

PZS było współorganizatorem **konferencji w Koninie** „Czy sprawiedliwa transformacja Wielkopolski Wschodniej jest możliwa?” wraz z lokalnymi stowarzyszeniami Akcja Konin i Miasto Prowincjonalne

- zorganizowanie warsztatów strategicznych w Koninie „Wielkopolska Wschodnia, w której chcę żyć”
- zaproszenie lokalnych aktywistów z Konina na wizytę studyjną w regionie uesteckim w Czechach
- poprowadzenie seminarium o sprawiedliwej transformacji dla uczestników Obozu dla Klimatu.

Liczba odbiorców - osoby fizyczne: **100** osób odbiorców działań bezpośrednich, ok. **10 000** osób odbiorców działań medialnych

Liczba odbiorców – osoby prawne: **50** organizacji pozarządowych polskich i zagranicznych.

Efektem całości działań jest większa świadomość potrzeb związanych ze sprawiedliwą transformacją regionów górniczych zarówno na szczeblu lokalnym jak i ogólnopolskim, a także budowanie połączonej sieci interesariuszy, którzy biorą aktywny udział w dyskusji i mają wpływ na wizję rozwoju swojego regionu, również na poziomie współpracy z Komisją Europejską i innymi instytucjami UE.

Źródła finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna,
Europejska Inicjatywa Klimatyczna (European Climate Initiative - EUKI)

Koordynatorzy: Magdalena Bartecka, Iza Zygmunt

Współpraca w ramach Koalicji Klimatycznej

Polska Zielona Sieć aktywnie bierze udział w działaniach Koalicji Klimatycznej tworzonej przez ponad dwadzieścia organizacji pozarządowych. Misją Koalicji jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska. Koalicja inicjuje i wspiera działania na rzecz ustanowienia i realizacji polityki klimatycznej w Polsce oraz monitoruje jej wdrażanie. Polska Zielona Sieć wnosi do Koalicji Klimatycznej swoją wiedzę i doświadczenia z wielu lat pracy w ramach programu Fundusze dla zrównoważonego rozwoju, z uczestnictwem w międzynarodowej sieci CEE Bankwatch Network, monitorującej międzynarodowe instytucje finansowe oraz z działań związanych z promowaniem gospodarki niskowęglowej w Polsce. Przedstawiciele Polskiej Zielonej Sieci biorą udział w spotkaniach strategicznych oraz pracach Komitetu Sterującego Koalicji, angażują się z działania rzecznicze Koalicji wśród parlamentarzystów, członków administracji rządowej i samorządowej oraz przedstawicieli zagranicznych instytucji zajmujących się kwestiami energii i klimatu. Prowadzą też wspólne z Koalicją działania medialne. Zaangażowanie zespołu PZS w prace Koalicji w roku 2018 obejmowało m.in.: uczestnictwo w licznych spotkaniach, seminariach i konferencjach branżowych w Polsce i zagranicą w celu dostarczenia organizacjom partnerskim możliwie szerokiej wiedzy na temat rozwoju energetyki w Polsce i na świecie. Wiele z tych spotkań dotyczyło przygotowania do COP24 w Katowicach. Na samym COP24 odbyło się spotkanie z ministrem środowiska Henrykiem Kowalczykiem, zorganizowane przez Sekretariat KK. Ponadto, zespół PZS zaangażowany był w pracę nad strategią Koalicji Klimatycznej na 2018-2020.

Przedstawicielki PZS w Koalicji Klimatycznej w 2018 r.: Joanna Furmaga, Magdalena Bartecka

2. PROGRAM AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA

Celem programu jest działanie na rzecz zapewnienia wszystkim społeczeństwom sprawiedliwych i równych warunków do rozwoju w duchu odpowiedzialności względem innych ludzi i środowiska. Współpracujemy z organizacjami i społeczeństwem w krajach Globalnego Południa, co oprócz mierzalnych korzyści dla rozwoju Globalnego Południa dostarcza nam wiedzy, którą możemy wykorzystać na rzecz zmian politycznych w krajach bogatych, takich jak Polska. Monitorujemy działalność międzynarodowych instytucji finansowych w krajach Afryki, ponieważ wspierane przez te instytucje inwestycje mają duży wpływ na sytuację krajów afrykańskich oraz ich najbardziej potrzebujących mieszkańców. W 2018 r. skupialiśmy się głównie na pracy z ludźmi, których prawa były łamane przez inwestycje finansowane przez Europejski Bank Inwestycyjny. Jesteśmy przekonani, że sprawiedliwe relacje pomiędzy światem bogatych i biednych mogą być kształtowane nie tylko przez bezosobowe polityki, lecz także głosem świadomych i aktywnych obywateli – zarówno z krajów bogatych jak i biedniejszych. Mówiąc o drodze do globalnej sprawiedliwości i dobrobytu, apelujemy też o mądre korzystanie z zasobów środowiska, które nam ten rozwój umożliwia.

Kampania “Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju”

Czas realizacji projektu: 2015 – 2018

Cel: Celem kampanii jest monitoring spójności europejskich inwestycji w krajach Globalnego Południa z polityką

Działania i ich rezultaty:

1. Monitoring projektu EBI/KfW/AFDB dotyczący drogi z portu w Mombasie w kierunku Nairobi

Projekt dotyczy zapewnienia podstawowych praw człowieka dla lokalnej ludności, w świetle przymusowych eksmisji i wysiedleń oraz braku odpowiedniego mechanizmu przesiedleń. Trzy społeczności walczą o prawo do informacji, konsultacji i odpowiedniej procedury przesiedlenia (zgodnie ze standardem banku) w związku z rozwojem projektu. Ze względu na podnoszenie świadomości społeczności lokalnych, w 2017 r. wysłano do EBI 14 skarg, w wyniku których bank rozpoczął w 2018r. mediacje. W toku mediacji rozpatrzone zostały skargi ponad 300 mieszkańców slumsów. W 2018 r. PZS koordynował i wysłał następujące listy do pożyczkodawców, władz lokalnych i promotorów projektu:

- list z lutego 2018 r. do EBI dotyczący dalszych wysiedleń i utraty mienia przez mieszkańców;
- list z kwietnia 2018 r. do EBI dotyczący dalszych wysiedleń i utraty mienia przez mieszkańców;
- list z maja 2018 r. do EBI wnioskujący o udostępnienie wszystkich aneksów do Planu Działań Przesiedleńczych projektu;
- list z czerwca 2018 r. do EBI po wizycie w Mombasie z informacją o sytuacji na miejscu i apelem o podjęcie zdecydowanych kroków;

Podczas wizyty w Mombasie w dniach 6-13 czerwca 2018 r. zebraliśmy **dowody szkód** wyrządzonych na przedmieściach Mombasy (rejon Changamwe-Bangladesh-Jomvu) w związku z przygotowaniem robót drogowych. Zebrana dokumentacja została uzupełniona wywiadami z przedstawicielami mieszkańców przedmieść. Dystrybuowaliśmy dokumenty projektowe uzyskane od banków rozwoju. Zebraliśmy zeznania osoby, która otrzymywała pogróżki związane ze swoją aktywnością społeczną dotyczącą projektu i nawiązaliśmy kontakt z organizacją Frontline Defenders, która objęła tą osobę opieką.

Przeprowadziliśmy następujące **spotkania**:

- 7.06. spotkanie z mieszkańcami Jomvu Narcol będącymi w trakcie mediacji (ok. 100 osób);
- 9.06. spotkanie z kenijskimi organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w projekt, spotkanie z ludźmi z obszarów Bangladesh, Kibaoni and Changamwe I zebranie ich zeznań ws. poniesionych strat (ok. 200 osób);
- 11.06. monitoring dalszych odcinków drogi czekających na rekonstrukcję i spotkania z mieszkańcami, którzy mają być przesiedleni na kolejnych etapach budowy drogi;
- 12.06. spotkanie z mieszkańcami obszarów Bangladesh, Kibaoni and Changamwe – warsztat nt. użycia mechanizmu skargowego EBI;

Poprosiliśmy również o spotkanie promotora projektu KENHA, zastępcę komisarza hrabstwa, działającego jako mechanizm rozpatrywania skarg, jak również pracowników biura EBI w Nairobi. Niestety nie było zgody na żadne z tych spotkań. W wyniku wyjazdu i zgromadzonych materiałów został przygotowany list dla wszystkich pożyczkodawców oraz odbyła się **telekonferencja** z zespołem projektowym EBI i przedstawicielem KfW, przeprowadzona 26 lipca 2018 r.

2. Działania informacyjne

19 kwietnia 2018 r. w Warszawie odbyła się **projekcja wyprodukowanego przez PZS filmu dokumentalnego “Droga do Man Eaters Bridge”**. Projekcja odbyła się w ramach festiwalu Afrykamera.

Informacja o projekcji:

<http://afrykamera.pl/strony201.html>

<http://globalnepoludnie.pl/Pokaz-filmu-Droga-do-Man-Eaters>

W pokazie wzięło udział ok. **100** osób. Po filmie zorganizowana została dyskusja z udziałem reżysera K. Miękusa oraz koordynatorki PZS A. Antonowicz-Cyglickiej prowadzona przez dziennikarza A. Leszczyńskiego. Pokaz został poprzedzony **wywiadem w radiu TOK FM** (17 kwietnia 2018 r. <http://audycje.tokfm.pl/podcast/O-filmie-Droga-do-Man-Eater-s-Bridge/61426>).

3. Inne działania:

- udział przedstawicielki PZS w Radzie Programowej Współpracy Rozwojowej przy MSZ;
- udział przedstawicielki PZS w projekcie wsparcia albańskich społeczności lokalnych protestujących przeciwko projektom hydrologicznym w Dolinie Valbony. W ramach wsparcia, w maju 2018 r. koordynatorka przeprowadziła wraz z zaproszonym fotografem i reżyserem K. Miękusem warsztat z zakresu wykorzystywania internetu i mediów społecznościowych oraz tworzenia materiałów wizualnych do kampanii prowadzonej przez stowarzyszenie TOKA (projekt Rural Community Engagement: Voice for Tropoja). 12. grudnia 2018 r. odbyła się konferencja kończąca projekt, w której wzięła udział koordynatorka PZS.

Źródła finansowania: Komisja Europejska (regranting Christian Aid/Counter Balance),
Visegrad Fund

Koordynatorka: Aleksandra Antonowicz-Cyglicka

3. FUNDUSZE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Polska jest największym beneficjentem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Stanowią one aż 50% wszystkich publicznych inwestycji w kraju i mają ogromny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy oraz stan środowiska. Aby zapewnić właściwe wydatkowanie tych środków konieczny jest realny udział społeczny w ich programowaniu i wdrażaniu.

W 2018 r. najważniejszym **celem działań** było uzyskanie wpływu na dyskusje o przyszłym budżecie UE i podniesienie poziomu ambicji jeśli chodzi o działania na rzecz ochrony klimatu i środowiska, a także upowszechnianie koncepcji sprawiedliwej transformacji (Just Transition) i rzecznictwo w kwestii funduszy na jej realizację.

Partnerzy: CEE Bankwatch oraz organizacje członkowskie sieci w Republice Czeskiej, na Słowacji, na Węgrzech, w Bułgarii, Rumunii i na Łotwie; a także CAN Europe, Friends of the Earth, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Carbon Market Watch

Działania

Działania dotyczące przyszłego budżetu UE były kontynuowane w ramach kampanii **People's Budget**. Była ona skierowana głównie do liderów i instytucji europejskich w tym przede wszystkim deputowanych Parlamentu Europejskiego, w którym na przestrzeni roku toczyła się debata o przyszłym kształcie budżetu. Postulaty kampanii dotyczyły zwiększenia poziomu wydatków na ochronę klimatu, zwiększenia udziału obywateli, miast i regionów w decydowaniu o unijnych wydatkach, oraz wykluczenia finansowania projektów szkodliwych dla środowiska i klimatu. Były przekazywane za pośrednictwem stanowisk i briefingów oraz bezpośrednich spotkań z europosłami, a także nagłaśniane medialnie (przede wszystkim za pośrednictwem strony kampanii www.peoplesbudget.eu oraz jej konta na Twitterze [@PeoplesBudgetEU](https://twitter.com/PeoplesBudgetEU), oraz portalu www.just-transition.info i konta [@TransitionJust](https://twitter.com/TransitionJust))

Jednocześnie kontynuowane były działania dotyczące **monitoringu kontrowersyjnych projektów finansowanych** ze środków KE w obecnej perspektywie budżetowej. Dotyczyły one między innymi propozycji sfinansowania ze środków UE infrastruktury dla żeglugi śródlądowej oraz dalszych kroków w sprawie drogi ekspresowej S7, której przebieg koliduje z cennym siedliskiem. Podejmowane były także działania rzecznicze dotyczące polityki Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwestii ochrony środowiska i klimatu, takie jak pismo z postulatami przekazane polskiej minister finansów z okazji sześćdziesięciolecia istnienia Banku.

W 2018 r. Polska Zielona Sieć nadal brała aktywny udział w pracach komitetu monitorującego Programu Operacyjnego POIŚ.

Polska Zielona Sieć w dalszym ciągu aktywnie działała również na rzecz sprawiedliwej transformacji Śląska i Wielkopolski Wschodniej, koncentrując się, poza wzmacnianiem zdolności lokalnych partnerów, na udziale w procesach europejskich, w tym przede wszystkim w Platformie na Rzecz Regionów Węglowych w Procesie Transformacji oraz w dyskusjach nt. przyszłych funduszy unijnych na transformację regionów zależnych od węgla.

Rezultaty

Działania w ramach kampanii People's Budget prowadzone w 2018 r. doprowadziły do przyjęcia przez Parlament Europejski kluczowych rozporządzeń budżetowych w kształcie uwzględniającym wiele postulatów kampanii, co daje dobrą podstawę do dalszych działań w 2019 r, kiedy wynegocjowane zostanie ostateczne porozumienie w sprawie budżetu.

Działania w ramach komitetu monitorującego POIŚ doprowadziły do skutecznego zablokowania funduszy na szkodliwe przyrodniczo inwestycje dotyczące żeglugi śródlądowej (decyzję KE ogłoszono 22 maja 2018 r.).

Działania medialne

- [What a difference a week might make for Europe's climate ambition](#)
- [EU's 'just transition fund' gesture muddies budget waters](#)
- [As coal mines shutter, Polish miners seek a way to adjust](#)

www.peoplesbudget.eu

Twitter: [@PeoplesBudgetEU](https://twitter.com/PeoplesBudgetEU)

www.just-transition.info

Twitter: [@TransitionJust](https://twitter.com/TransitionJust)

Liczba odbiorców działań: osoby fizyczne: ponad **800** obserwujących profil [@PeoplesBudgetEU](https://twitter.com/PeoplesBudgetEU) i ponad **1200** obserwujących profil [@TransitionJust](https://twitter.com/TransitionJust), ok **50** uczestników konferencji o sprawiedliwej transformacji subregionu konińskiego 25 października, **60** osób podczas wydarzenia towarzyszącego COP24 w Katowicach 2 grudnia i ok. **50** osób podczas seminarium nt. sprawiedliwej transformacji zorganizowanego przez IBS i Climate Realities 10 grudnia w Katowicach.

Liczba odbiorców działań: osoby prawne: Komisja Europejska, w tym DG Regio, DG Budget, DG Environment, komisarze Canete, Sefcovic, Oettinger, europarlamentarzyści

Źródła finansowania: CEE Bankwatch Network/ Komisja Europejska

Koordynatorka: Izabela Zygmunt

Przedstawicielka PZS w Komitecie Monitorującym POIŚ: Joanna Furmaga

Koalicja Ratujmy Rzeki (KRR)

- ochrona rzek i mokradeł przed szkodliwymi działaniami i planami gospodarczymi

Partnerzy Komitet sterujący Koalicji tworzą organizacje: Polska Zielona Sieć, Fundacja Greenmind, Fundacja WWF, Polska, Przyjaciele Raby, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Towarzystwo na rzecz Ziemi. Do koalicji należy ok 70 organizacji społecznych i innych podmiotów oraz osób. Ważnym partnerem Koalicji jest ruch Nauka dla Przyrody.

Działania:

Koalicja została powołana pod koniec 2016 r. W 2018 r. wysiłki Koalicji skupione były na upowszechnianiu świadomości społecznej na temat zagrożeń dotyczących wody, rzek i mokradeł oraz budowaniu dialogu z decydentami.

Służyły temu między innymi **działania medialne nagłaśniające przypadki niszczenia rzek**, takie jak prace w rezerwacie Przełom Białki, plany budowy zbiornika w Bystrej, czy zrzut wody na zaporze we Włocławku, oraz **działania upowszechniające wiedzę** o istotnych zagadnieniach dotyczących gospodarki wodnej i rzek, ze szczególnym naciskiem na kwestie ochrony przeciwpowodziowej.

Koalicja organizowała także **wydarzenia eksperckie** służące upowszechnianiu wiedzy o rzekach i budowaniu dialogu z decydentami, takie jak konferencja pt. Przyjazna Środowisku Ochrona Przeciwpowodziowa na rzece Odrze w maju w Słubicach, czy Wodny Okrągły Stół w sprawie Międzyodrza.

Organizacje należące do koalicji prowadziły również projekty zorientowane na **budowanie zdolności organizacyjnych w środowisku obrońców rzek**, między innymi projekt „Biuro Interwencji KRR” prowadzony przez Fundację Greenmind, projekt „Strażnicy dobrego stanu wód” prowadzony przez Eko-Unię i Towarzystwo na rzecz Ziemi, czy Rieczny Uniwersytet zorganizowany przez Strefę Zieleni.

Koalicja promowała swój przekaz także za pośrednictwem szeregu **happeningów** i wydarzeń skierowanych do szerokiej publiczności, takich jak Big Jump, Wodna Masa Krytyczna, Festiwal Wisły czy happeningi z cyklu Siostry Rzeki.

KRR wzięła udział w ogólnoeuropejskich **konsultacjach** na temat oceny skuteczności Ramowej Dyrektywy Wodnej, konsultacjach nowych wytycznych Europejskiego Banku Inwestycyjnego w sprawie pożyczek dla energetyki wodnej, oraz w konsultacjach projektu Polityki Ekologicznej Państwa 2030.

PZS była zaangażowana przede wszystkim w działania Koalicji dotyczące funduszy europejskich poprzez stałe uczestnictwo w Komitecie Monitorującym POIŚ, dialog z EBI i działania rzecznicze w sprawie ochrony bioróżnorodności w przyszłym budżecie UE, a także działania komunikacyjne, zapewniając pomoc w medialnym nagłaśnianiu jej wydarzeń i prowadząc konto na Twitterze [@RatujmyRzeki](#) (PZS) oraz [profil KRR](#) na Facebooku (Fundacja Greenmind). Członkini zarządu PZS Marta Wiśniewska z Fundacji Greenmind jest jedną z czołowych ekspertek Koalicji, wnosząc merytoryczny wkład w opracowywane stanowiska i dokumenty.

Rezultaty

Dzięki działaniom koalicji udało się podnieść poziom wiedzy nt. gospodarki wodnej, ochrony przed powodzią i suszą oraz wyzwiań dot. ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych wśród szerokiej publiczności wśród dziennikarzy i ogółu społeczeństwa. Udało się także nawiązać kontakty i zbudować relacje z kluczowymi decydentami.

Działania medialne:

- [Resort żeglugi właśnie przejął polskie rzeki. Ekspert: „To tak jakby lasy przekazać producentom desek”](#)
- [W obronie rzek sympatyczne panie zamoczyły nogi w fontannie](#)
- [BIG JUMP 2018 – do Wisły w Warszawie](#)
- [Brońmy dzikich rzek](#)
- [Wodna Masa Krytyczna. Wisła na ołówku i w trumnie](#)
- [Zrzut wody z tamy we Włocławku zniszczy lęgowiska ptaków?](#)
- [Woda załała łachy z ptasimi gniazdami na Wiśle. Nie udało się powstrzymać zrzutu wody z tamy we Włocławku](#)
- [Przełom rzeki Białki pod kontrolą](#)

Profil KRR na Twitterze obserwuje ponad **340** osób, posty mają średnio po kilkaset wyświetleń, profil na Facebooku śledzi ponad **8000** osób.

Liczba odbiorców działań: osoby prawne: Parlament Europejski, Europejski Bank Inwestycyjny, Komitet Monitorujący POIŚ, Komisja Europejska DG Regio, Ministerstwo Środowiska, PGW Wody Polskie, polskie organizacje ekologiczne

W 2018 r. udział PZS w działaniach Koalicji miał charakter pozafinansowy, polegał na udziale osobowym, merytorycznym, organizacyjnym i komunikacyjnym.

Przedstawicielka PZS w Koalicji Ratujmy Rzeki: Izabela Zygmunt, Marta Wiśniewska

Polska Zielona Sieć w mediach 2018

W 2018 roku główny nacisk w **komunikacji medialnej** PZS położony był na:

- aktywnym dystrybuowaniu kluczowych informacji na temat realizowanych przez PZS działań, każdorazowo dostosowywanych do zainteresowania dziennikarzy, specyfiki oraz profilu wydawniczego redakcji mediów ogólnopolskich, regionalnych i branżowych,
- pogłębieniu relacji z wiodącymi dziennikarzami i redakcjami zajmującymi się tematyką energetyki i klimatu (przede wszystkim: Puls Biznesu, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, PAP, Polskie Radio PR1 i PR3, TOK FM, Wysokienapiecie.pl, Money.pl oraz dziennikarze gazet i rozgłośni **regionalnych** (np. Dziennik Zachodni),
- nawiązywaniu nowych kontaktów z dziennikarzami: wskazywanymi przez organizacje partnerskie, sugerowanymi przez bazę danych dziennikarzy MediaContact (aktualizowaną przez Instytut Monitorowania Mediów) oraz tymi, którzy dopiero zaczynają poruszać tematy środowiskowe.

W efekcie, w 2018 roku w prasie, RTV i portalach internetowych ukazało się około **350** doniesień medialnych zainspirowanych lub stworzonych z udziałem przedstawicieli PZS.

W **mediach społecznościowych** główny nurt komunikacji prowadzony jest na **Twitterze** ([@zielonasiec](#)), na którym w 2018 roku opublikowano 125 wpisów a liczba osób obserwujących profil PZS zwiększyła się o 25% (1000→1250). Na Facebooku PZS administrował stronę [DlaKlimatu](#) oraz [Podhalańskiego Alarmu Smogowego](#). Wielokrotnie zgłaszano administratorom serwisu Facebook fałszywą, anglojęzyczną stronę PZS ([facebook.com/PolskaZielonaSiec](#)), jednak bez powodzenia. Do końca roku 2018 strona pozostała aktywna.

Wybrane doniesienia medialne

Efektywność energetyczna

- 2018-02-09 Tygodnik Dziennika Gazeta Prawna
[„Wymiana pieców nie wystarczy. Rząd stawia na termomodernizację”](#) - poświęcony rządowym planom wsparcia termomodernizacji domów jednorodzinnych (po II Kongresie Energetyki Obywatelskiej WNE)
- 2018 10 29 – Polskie Radio - Program 1
[Jak oszczędzać energię? - program "Cztery Pory Roku" red. Roman Czejarek](#)

OZE

- 2018 10 29 – Polskie Radio - Program 1
[Wydajesz 200 zł lub więcej na prąd? Można te wydatki ograniczyć \(fotowoltaika\)](#)
- 2018 09 18 – TV WP.pl – program „Money. To się liczy”
[Program Czyste Powietrze, akcja przedwyborcza WNE](#)
- 2018 05 30 PortalSamorzadowy.pl
[Województwo śląskie – nowym członkiem ruch Więcej Niż Energia](#)

Jakość powietrza

- 2018 11 20 Dziennik Gazeta Prawna
[Pozwy o smog](#)
- 2018 04 18 – TOK FM
[WNE przekazało uwagi do projektu programu StopSmog i do trybu konsultacji](#)
- 2018 10 09 – TV WP.PL – program “Money. To się liczy”
[SMOG - jak się chronić - maseczki, oczyszczacze powietrza](#)

Elektromobilność

- 2018 03 14 Dziennik Gazeta Prawna
[Polska elektromobilność zielona inaczej](#)

Klimat i transformacja energetyczna

- 2018 01 09 – Miesięcznik „Środowisko”
[Energetyka to zbyt ważna rzecz by ją zostawić politykom](#)
- 2018 12 20 Energia.rp.pl
[COP24 a energetyka obywatelska, czyli: myśl globalnie, działaj lokalnie](#)
- 2018 04 05 Puls Biznesu
[Węgiel w odwrocie](#)

Zrównoważony rozwój, monitoring funduszy

- 2018 04 07 – Krytykapolityczna.pl
[Na czym polega #DefektDomina i dlaczego można zadawać pytania filantropce](#)
- 2018 02 19 – Radio Kraków
[Ogrody społecznościowe w Krakowie](#)
- 2018 03 15 – WysokieNapiecie.pl
[Polska wspiera inwestycje w węgiel na drugim końcu świata. Zyska rodzima firma](#)

Ochrona przyrody, Koalicja Ratujmy Rzeki

- 2018 01 06 – Radio TOK FM
[Tama tamie. Dlaczego ekolodzy nie chcą nowego stopnia wodnego na Wiśle?](#)

- 2018 01 06 – Radio TOK FM
[Czy uda się ucywilizować myślistwo w Polsce?](#)

Twitter

- Liczba tweetów/odpowiedzi: **125**
- Liczba interakcji (impressions): od **7,2 tys.** (wrzesień) do **40,8 tys.** (grudzień).
Średnio **17,3** tys. miesięcznie
- Wzrosty liczby obserwujących w 2018 roku: 1000 → **1250** (+25%)

Wybrane tweety w poszczególnych tematach:

Powietrze:

- [SMOG a taryfa „antysmogowa” promowana przez Ministerstwo Energii](#)
- [Skandaliczne „konsultacje społeczne” projektu norm jakości dla węgla](#)
- [Wąskie „konsultacje” projektu programu termomodernizacji domów „StopSmog”](#)
- [Pozwy cywilne państwa ws. SMOGu i braku działań ochronnych klimatu](#)
- [Wiedza właścicieli pieców węglowych nt źródeł SMOGu](#)
- [Skandaliczny pomysł MŚ: budowa nowych dróg receptą na SMOG](#)

OZE

- [Województwo śląskie przystępuje do ruchu Więcej Niż Energia](#)
- [Akcja przed wyborami samorządowymi „Popieram energetykę obywatelską”](#)
- [Apel polskich i globalnych NGO do Twittera ws. ikon OZE](#)
- [Polskie społeczeństwo jest za wsparciem rozwoju OZE i prosumentów](#)
- [Pozorne wsparcie dla prosumentów ze strony rządu](#)

Przyroda

- [Połowania na gruntach prywatnych?](#)
- [Wycinka drzew w Białowieskim Parku Narodowym](#)

Transformacja energetyczna

- [Kogo i ile kosztuje energetyka węglowa – Last Gasp – coal companies making Europe sick](#)
- [Nagrody dla laureatów konkursu „Dziennikarze dla klimatu”](#)
- [Debata „Progresywne miasta. Globalnie o klimacie”](#)
- [Elektromobilność po polsku. Konieczna zmiana miksu energetycznego](#)
- [Elektromobilność - zaproszenie na konferencję EkoFlota](#)
- [Raport Boom&Bust 2018](#)
- [Climate Reality Project - szkolenie w Berlinie](#)

Fundusze, transparentność, rozwój

- [MFF a ochrona klimatu](#)
- [MFF a ochrona klimatu \(Eng\)](#)

- [Polska „rzeczywistość równoległa” na COP23](#)

Efektywność energetyczna

- [Pierwszy, groteskowy projekt termomodernizacyjnej ulgi podatkowej](#)
 - [Ubóstwo energetyczne – seminarium IBS](#)
 - [Termomodernizacja domów jednorodzinnych](#)
 - [Efektywność energetyczna w Europie wschodniej \(konferencja E4F Serock\)](#)
-
-